

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odnośnikiem przez pocztę 11 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, słożeńia pracy, przesłania komunikacji, abonent niema prawa żądać posaterminowych dostarczeń gasy, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dalsze ogłoszenia Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 20. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lam. w wiadomościach potożnych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłasaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownem sąłaganu należności rabat spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisanie miejsca ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów.

Nr. 147

Wąbrzesko, Kowalewo, Golub, czwartek dnia 14 grudnia 1933 r.

Rok XII

Budujemy! O akcji budowlanej w roku 1933

W związku z zakończeniem tegorocznej akcji budowlanej, prowadzonej przez rząd za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, odbyła się konferencja prasowa, na której wiceminister Lechnicki i prezes Banku Gospodarstwa Krajowego dr. Roman Górecki zapoznali przedstawicieli prasy z wynikami akcji finansowania budownictwa mieszkaniowego, jak również z zamierzeniami w tej dziedzinie na rok przyszły.

Prowadzone w latach 1928—30 w szerokokich rozmiarach akcja kredytowo-budowlana, zaczęła napotykać na coraz większe trudności w miarę pogłębiania się kryzysu. Szcupłość funduszy nakazywała jak najoszczędniejszą gospodarowanie posiadanymi środkami i skłoniła rząd do rewizji dotychczasowych zasad udzielania pożyczek. Trudności gospodarcze spowodowały obniżenie rentowności dużych domów, natomiast utrzymała się tendencja do lokaty kapitałów w drobn. budownictwie mieszkaniowym. Opierając się na tych założeniach, rząd w zeszłym roku postanowił skierować całą akcję kredytowo-budowlaną głównie na stronę budownictwa taniich domów własnych. Założenie tej akcji w roku bieżącym zostały skonkretyzowane w uchwale komitetu ekonomicznego ministrów, która ustaliła wytyczne finansowania budownictwa mieszkaniowego. Kontyngent kredytowy, przeznaczony z Państwowego Funduszu Budowlanego na finansowanie drobnego budownictwa w r. b. ustalony został na 14,5 milj. zł.

Uwzględniając dodatkowe kredyty, tegoroczna akcja objęła ogółem 216 miast na ogólną liczbę 630 miast, mających prawo korzystania z pomocy Państwowego Funduszu Budowlanego. Z ogólnej sumy przyznanych pożyczek przypada na budownictwo murowane 8.460 tys. zł., czyli 66%, reszta zaś na budownictwo drewniane. Przeciętna wysokość pożyczki na jeden dom wynosi 3.150 zł. Ilość budowanych izb przy pomocy dotychczas przyznanych kredytów wynosi 23.765, stanowiących 8.596 mieszkań.

Należy zaznaczyć, że kredyty przeznaczone na tegoroczną akcję finansowania drobnego budownictwa mieszkaniowego nie mogły pokryć rzeczywistego zapotrzebowania kredytowego na ten cel, co świadczy o zdrowych podstawach samej akcji. W roku bieżącym podjęto próbę zainteresowania zbiorowego budownictwa, zwłaszcza na terenie niektórych spółdzielni mieszkaniowo-budowlanych, jednak rezultaty tych prób nie były dodatnie i wykazywały wszystkie braki budownictwa spółdzielczego.

W połowie bieżącego roku została zawarta między Funduszem Pracy a Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowa, przewidująca m. in., że Fundusz

Pracy swoją akcję w zakresie udzielania kredytów na wszelkiego rodzaju budowę przeprowadzać będzie wyłącznie za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego.

Podsumowując wyniki tegorocznej akcji kredytowo-budowlanej, można bez przesady stwierdzić, że dała ona dobre rezultaty. Prowadzona w czasach szczególn. ciężkich dla życia gospodarczego — z jednej strony miała pobudzić i ożywić obrót gospodarczy, z drugiej zaś — zmniejszyć głód mieszkaniowy. Korzystne wyniki, osiągnięte w akcji finansowania drobnego budownictwa mieszkaniowego zawdzięczać należy kilku czynnikom, a głównie kredytowi publicznemu, który występował nie w charakterze czynnika finansującego akcję budowlaną, lecz w charakterze czynnika wzmacniającego inicjatywę prywatną.

Co się tyczy akcji kredytowo-budowlanej w r. 1934, to podstawą dla niej będą wyniki z r. 1933. Pomoc finansowa państwa dla akcji budowlanej ma być rozszerzona. Komitet ekonomiczny Rady Ministrów zalecił ministrowi Skarbu dotować Państwowy Fundusz Budowlany na rok przyszły sumą co najmniej 30 milj. zł., z czego 4 miliony mają być użyte na akcję terenową, a reszta na kredyty budowlane, a więc sumę przeszło dwukrotnie wyższą, niż w roku bieżącym. Suma ta ma być uruchomiona nie tylko na finansowanie drobnego budownictwa lecz również na finansowanie przebudowy mieszkań większych na małe, oraz na wykończenie budowy domów blokowych.

Bank Gospodarstwa Krajowego, przygotowując się do przyszłorocznej akcji budowlanej, ogłosił w październiku rb. nowy konkurs na opracowanie nowych typów budownictwa mieszkaniowego, którego wyniki przyczynią się niewątpliwie do dalszego racjonalizowania budownictwa w kraju.

K. N.

Zdecydowane zwycięstwo list prorządowych w małopolsce

Na ogólną ilość 2.036 mandatów w wyborach do rad miejskich czterech województw Małopolski listy Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem zdobyły 1.469 mandatów, t. j. około 72 proc.

Stronnictwo Narodowe uzyskało za ledwie 19 mandatów, Chrześcijańska Demokracja — 26 mandatów. Stronnictwo Ludowe — 25 mandatów. P. P. S. z Bundem — 60 mandatów. Undo — 142 mandaty. Starorusini — 15 mandatów, ukraińskie lokalne komitety — 24 mandatów, Żydzi ortodoksi — 30, bezpartyjne listy lokalne — 239, Niemcy — 5, dzicy — 12 mandatów.

Podział mandatów w poszczególnych miastach przedstawia się następująco:
Kraków na 64 mandaty uzyskało B. B. W. R. 38, PPS. i Bund 12, Ch. D. i Str. Narod. 2, Żydzi 12.

Tarnów mandatów 40; BBWR. 23, PPS. i Bund 17.

Tarnopol mandatów 32; BBWR. 29, Ukraińcy 3.

Kołomyja mandatów 32; BBWR. 19, Bezpartyjni 4, Undo 2, Chadecja 1, Str. Narod. 1, Żydzi 5.

Stanisławów mandatów 48; BBWR. 28, Undo 3, Żydzi 17.

Stryj mandatów 32; BBWR. 18, — Undo 3, Żydzi 11.

Sanok mandatów 24; BBWR. 19, Żydzi 4, Robotnicy i włosianie 1.

Jak z powyższych zestawień wynika, stronnictwa opozycyjne poniosły ogromną klęskę, zwłaszcza Stronnictwo Narodowe i PPS. Sukces list obozu prorządowego jest natomiast ogromny.

Parlament francuski darzy Rząd swem zaufaniem

Posiedzenie izby deputowanych przeciągnęło się do godz. 4.45 w nocy. Premier Chautemps postawił jeszcze raz sprawę zaufania przed głosowaniem nad całością projektu rządowego, który izba przyjęła 280 głosami przeciwko 175. — Neosocjaliści głosowali za rządem, socjaliści wstrzymali się od głosowania.

Podając wiadomość o wynikach głosowania nad projektem finansowym, który zostanie przesłany do senatu, agencja

Havasa stwierdza, iż rząd premj. Chautemps'a zyskał znaczną większość 105 głosów, co niewątpliwie przyczyni się do wzmocnienia jego autorytetu.

Do większości, która wypowiedziała się za projektem rządowym, poza radkami socjalnymi, należą wszystkie ugrupowania lewicy prócz socjalistów. — Prócz tego za rządem wypowiedzieli się liczni posłowie z ugrupowań centrowych.

Peowiacy do p. Wojewody Kirtiklisa

W związku z założeniem Koła Peowiaków w Gdyni otrzymał Pan Wojewoda telegram następującej treści:

„Z okazji założenia Koła Peowiaków w Gdyni przesyłamy Panu Wojewodzie

wyrazy głębokiego przywiązania i zapewnienia gotowości stania na straży obrony polskiego morza.

Zarząd Koła.

Otwarcie nowego Reichstagu

Sesja nowego Reichstagu otwarta zostanie we wtorek o godz. 15-tej w sali opery Krolla. Po ukonstytuowaniu się i wyborze prezydium najważniejszych komisji zostanie Reichstag niezwłocznie odroczone do stycznia.

Przewodnictwo ma objąć b. prezydent parlamentu Georing. W ostatniej chwili jednak rozszły się pogłoski, że premier pruski nie przybędzie na posiedzenie. Dzienniki wieczorowe motywują to stanem zdrowia Georinga.

Przewodniczącym frakcji narodowo-socjalistycznej pozostanie minister Frick. Frakcja złożyła na odbytem posiedzeniu przysięgę na wierność Hitlerowi. Poza

członkami partji narodowo-socjalistycznej należą do frakcji hospitantów: b. posłowie frakcji centrowej, niemiecko-narodowej i bawarskiej partji ludowej. — Jest ich kilkudziesięciu.

W HISPANJI SPOKÓJ?

Z Madrytu donoszą: Interpelowany przez dziennikarzy premier Barrios oświadczył, że rząd nie widzi narazie potrzeby ogłoszenia stanu oblężenia w całym kraju.

Rząd stanie jutro przed Kortezami i złoży szczegółowe sprawozdanie z wypadków, które go zmusiły do proklamowania stanu wyjątkowego.

LITWINOW KONFERUJE.

Komisarz Litwinow przyjął ambasadora Wielkiej Brytanji Lorda Chilistona i ambasadora Rzeszy Nadolnego.

AMBASADOR PONCET U HITLERA.

Według wiadomości nieurzędowych przyjął kanclerz Hitler dziś popołudniu ambasadora francuskiego Francois Ponceta.

ZAMACH BOMBOWY.

Policja brukselska została zawiadomiona poufnie że na poselstwo jugosłowiańskie szykuje się zamach bombowy i przeprowadziła liczne aresztowania wśród tutejszej kolonii jugosłowiańskiej przyczem wielu z aresztowanych okazało się wielokrotnie wydalonymi z Belgji.

PROGRAMY RADJOWE.

CZWARTEK, dnia 14. 12. 1933 r.

7.00 Audycja poranna. 12.05 Romanse cygańskie z płyt. 12.35 IX-ty koncert z Filharmonii Warszawskiej. 15.40 Z ulubionych oper — płyty. 16.40 Odczyt p. t. „Nasza odpowiedzialność w sprawach pieniężnych“. 16.55 Orkiestra Teatru Cyganeria. 17.50 Kącik dla młodzieży wiejskiej. 18.00 Odczyt z cyklu „Polska Współczesna“. 18.20 Stuchowisko. 19.25 Odczyt aktualny 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik Wieczorny. 20.00 Orkiestra P. R. 21.00 Skrzynka pocztowa techniczna. 21.15 Dalszy ciąg koncertu. 22.00 Muzyka taneczna z dancingu „Adria“.

PIĄTEK, dnia 15. 12. 1933 r.

9.00 Audycja poranna. 12.05 Muzyka popularna z płyt. 15.40 Koncert kameralny. 16.25 Płyty. 16.40 Przegląd Wydawnictw. 16.55 Arje i pieśni. 17.15 Recital fortepianowy. 17.50 Przegląd prasy rolniczej krajowej i zagranicznej. 18.00 Odczyt p. t. „Nieznany ojciec naszej ziemi“. 18.20 Przegląd nowości z repertuaru lekkiego — płyty. 19.25 Feljton aktualny. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.45 Dziennik wieczorny. 20.00 Pogadanka muzyczna. 20.15 Transmisja z Filharmonii Warszawskiej Koncertu Symfonicznego. W przerwie „Książki, które się podobają“ 22.40 Muzyka taneczna z kabaretu „Femina“.

SOBOTA, dnia 16. 12. 1933 r.

7.00 Audycja poranna. 12.05 Muzyka popularna z płyt. 15.40 Skrzynka strzelecka. 16.00 Audycja dla chorych w oprac. ks. Rękasa. 16.40 Lekcja języka francuskiego. 16.55 IV-ty koncert z cyklu „Muzyka słowiańska“. 17.50 Pogadanka rolnicza. 18.00 Odczyt przyrodniczy. 18.20 Kapela ludowa Dzierżanowskiego i Suchockiego. 19.25 Leśmian i Staff. — Recytacje. (Kwadrans poetycki). 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik wieczorny. 20.00 Koncert muzyki lekkiej. 21.00 Skrzynka poczt. techniczna. 21.20 Koncert Chopinowski. 22.00 Odczyt w języku angielskim p. t. „Polska widziana oczyma Australijki“. 22.15 Muzyka taneczna z płyt.

Obrady komisyjne Pom. Zjazdu Rolniczego

Zjazd Rolniczy zwołany przez P. T. R. do Torunia w dniu 14 i 15 bm. obradować będzie w trzech komisjach, w których zostaną wygłoszone następujące referaty:

I. Komisja Ekonomiczna:

1) „Przysposobienie ekonomiczne rolnika-praktyka a) statystyka rolna, b) korespondenci statystyczni“ — wygłosi p. Naczelnik Mgr. Jan Głębowski.

2) „Znaczenie dla rolnictwa pomorskiego współpracy z publicznym Zakładem Ubezpieczeń“ — wygłosi p. inż. F. Baranowski — Naczelnik Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

3) „Jakich błędów wystrzegać się powinien rolnik przy ubezpieczeniu się od ognia i gradobicia“ — wygłosi p. Dyrektor Mgr. Kołodziejczak.

W dniu 15 bm.

4) „Szytne świadczenia i ciężary w rolnictwie przeskodzą w zwalczaniu trudności gospodarczych, a) sprawy podatkowe, b) świadczenia socjalne, c) ceny produktów skartelizowanych, d) sztywne obciążenia warsztatów osadniczych, inne ciężary“ — wygłosi p. dr. Aleksander Zakrzewski, Dyrektor Pom. T-wa Roln.

II. Komisja Produkcji Rolnej.

W dniu 14 bm.

1) „Pomorski Program Hodowlany“ — wygłosi p. Naczelnik Maksymilian Szczepski.

W dniu 15 bm.

2) „Kierunki Produkcji Roślinnej na Pomorzu“ — wygłosi p. Naczelnik inż. Buczek.

3) „Hodowla owiec i jej wpływ na rentowność gospodarstw rolnych“ — wygłosi p. Inspektor Inż. Komar.

III. Komisja Pracy Społecznej.

W dniu 14 bm.

1) „Rola rolników w samorządzie terytorjalnym“ — wygłosi p. Dyr. Chwastek.

W dniu 15 bm.

2) „Wiedza w pracy społeczno-oświatowej“ — wygłosi p. Naczelnik Czesław Makowski.

3) „Polska Akcja Spółdzielcza na Pomorzu“ — wygłosi p. Dyr. Bielecki.

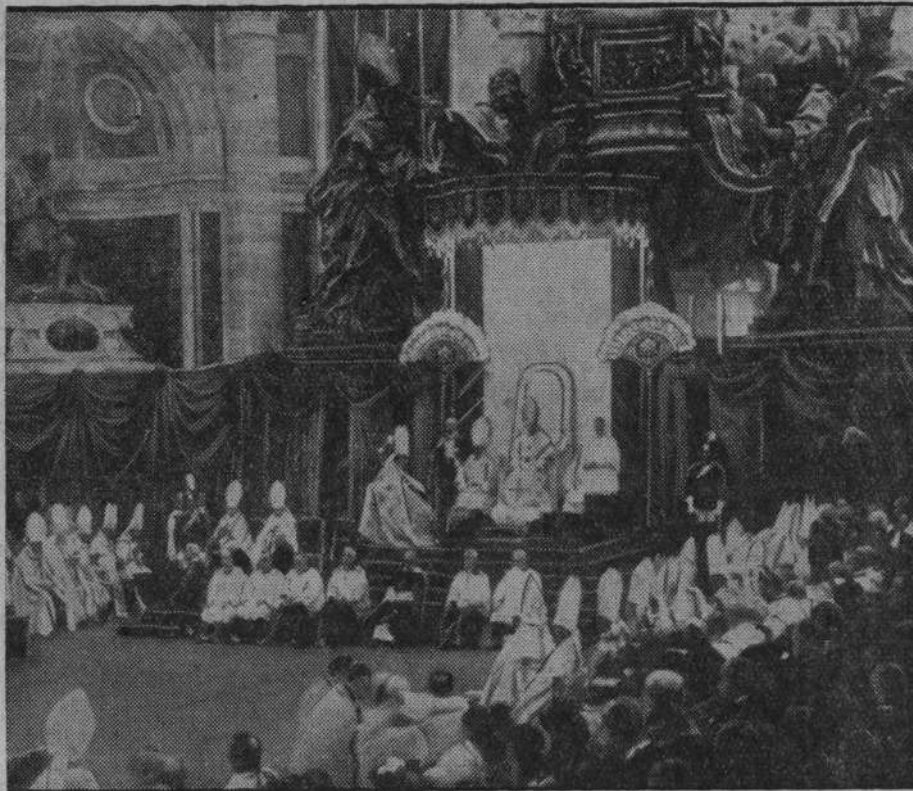
4) „Rola osadnika na Pomorzu“ — wygłosi p. Prezes Rząsa.

Tak plenum Zjazdu jak i obrady komisyjne odbywać się będą w salach Dworu Artusa w Toruniu.

Kanonizacja Marji Bernadetty z Lourdes

Citta del Vaticano. Na uroczystej ceremonii kanonizacji Marji Bernadetty Soubirous byli obecni poza kardynałami kurjalnymi kardynał Van Roey, arcybiskup Malines i 150 arcybiskupów i biskupów, pośród których około 30 biskupów francuskich. Ponadto był obecny ks. Fryderyk Sasaki z małżonką, Wielki Mistrz Zakonu Maltańskiego ks. Chigi Albani, cały korpus dyplomatyczny akredytowany przy Watykanie, rodzina Piusa XI oraz liczna grupa parlamentarzystów francuskich, złożona z 5 senatorów i 15 deputowanych z posłem z Lour Foulden na czele, 20 krwężnych kanonizowanej oraz około 200 siostr z Ne-

vers z przeoryszą Crapard. Przybyły specjalnie pielgrzymki francuska, belgijska i angielska. Około 20.000 osób było obecnych na ceremonii, a kilka tysięcy stało w kruchcie bazyliki Św. Piotra i pod kolumnadą na placu, gdyż bilety wejściowe były całkowicie wyczerpane od kilku dni. — Uroczystość kanonizacji odbyła się według ustalonego rytuału. Wieczorem oświetlono kopułę bazyliki i fasadę, co zgromadziło na Pl. Św. Piotra olbrzymie tłumy pielgrzymów i miejscowej ludności. Napływ był tak wielki, że przerwano komunikację tramwajową i autobusową prowadzącą do placu.

Uroczystość kanonizacyjna św. Bernadetty z Lourdes odbyła się w Watykanie 8. 12. br.

Widmo szubienicy w Starogardzie

W ślad za pierwszym naszym obszernym doniesieniem o przebiegu krwawej zbrodni w Zblewie pod Starogardem i o pochwytceniu przez policję dwóch niebezpiecznych bandytów, Muszyńskiego i Wenckiego, otrzymujemy obecnie szczegółowy opis zbrodni i pościgu, jak również relację o wynikach pierwszokrotnych dochodzeń. Ponieważ pewne szczegóły różnią się obecnie od tych, które zdołaliśmy zebrać w pierwszych chwilach po wstrząsającym wypadku, podajemy przebieg jego ponownie od początku.

Dnia 30 ub. m. o godz. 15.30 st. poster. Adam Drzewiecki i post. Franciszek Matusiak z Posterunku P. P. w Zblewie podczas pełnienia służby napotkali 2 podejrzanych osobników, których zamierzali wylegitymować. Na żądanie legitymacji, jeden z nich wyjął dowód osob. na nazwisko Izydora Muszyńskiego, lat 31, z zawodu palacza, zam. w Starogardzie, drugi zaś oświadczył, iż nie posiada żadnej legitymacji, wzbraniając się przytem ujawnić swoje nazwisko. Ponieważ okoliczność ta była podejrzana, policjanci wezwali zatrzymanych do udania się z nimi do najbliższego domu w celu przeprowadzenia u nich rewizji osobistej, nie chcąc rewizji tej przeprowadzić na ulicy, ażeby uniknąć niepotrzebnego zbiegowiska. Podczas przeprowadzenia rewizji u zatrzymanych na korytarzu domu Mazurowskiego, jeden z zatrzymanych wydobyl błyskawicznie z kieszeni rewolwer i oddał strzał do policjantów, który jednakże chybił.

Wykorzystując powstałe z tego powodu chwilowe zamieszanie — oraz niemożność użycia w zamieszkałym domu broni palnej przez policjantów, zatrzymani po oddaniu dalszego strzału zdołali wybiec na ulicę, przyczem Muszyński uciekał zosą w kierunku Starogardu, drugi osobnik zaś w stronę rzeki. Bandyci uciekając, ostrzelali się w dalszym ciągu.

Za Muszyńskim puścili się w pogoń st. posterunkowy Drzewiecki, za drugim nieznanym osobnikiem zaś poster. Matusiak. Gdy Muszyński na wezwanie zatrzymania się nie reagował, starszy poster. Drzewiecki strzelił do niego 2 razy z karabinu, raniąc go ciężko, przyczem ran-

ny osunął się do przydrożnego rowu i stamtąd strzelał w dalszym ciągu do ścigającego go policjanta z dwóch rewolwerów. W pewnej chwili przestał strzelać, a gdy st. posterunkowy Drzewiecki zbliżył się do niego, zauważył, iż jest nieprzytomny, obok niego zaś leży browning i rewolwer bębnowy, nabyty każdy jeszcze dwoma nabojami. Poza to w kieszeni posiadał jeszcze trzeci rewolwer, a obok znalaziono teczkę z narzędziami złodziejskimi.

W międzyczasie post. Matusiak ścigający drugiego osobnika, został przez niego trafiony kulą w okolicę serca, co spowodowało jego natychmiastową śmierć, bandyta zaś zdołał zbiec, mimo pomocniczego pościgu ze strony miejscowej ludności.

Zwłoki śp. posterunkowego Matusiaka, oraz rannego Muszyńskiego przewieziono do Starogardu. Muszyński badany w chwilach przytomności podał, iż współnikiem jego jest niejaki Bokier ze Świecia.

W toku dochodzeń natrafiono jednak na ślad zbiegłego osobnika i ustalono, że jest nim Klemens Wencki, lat 30, kawaler, robotnik, poprzednio 4-krotnie karany za różne przestępstwa zamieszkały w Starogardzie przy ul. Kościuszki 14. —

Gdy tego samego dnia, t. j. 30 ub. m. około północy przystąpiono do zaareztowania Wenckiego, znajdującego się wówczas w mieszkaniu Muszyńskiego i wspólnej ich kochanki Anny Wierzbówny, Wencki na wezwanie policji nie otworzył drzwi, lecz w celach samobójczych wypyl łyżkę strychniny, jednak został w porę odratowany. W mieszkaniu tem oraz na strychu znalaziono większą ilość butelek z rozmaitym trucizną, którą jak się później okazało, Muszyński i Wencki skradli w nocy z 13 na 14 listopada w aptece p. Ciesińskiego w Starogardzie. Ponadto znalaziono przy Wenckim 40 zł. w nowych banknotach, przy rannym Muszyńskim około 320 zł. w bilonie, pochodzących z kradzieży kasowych w Kasie Chorych i Magistracie m. Kościerzyny. Oprócz tego znalaziono u Muszyńskiego płaszcz i jedną rękawiczkę, będącą własnością jednego z dyrektorów Kasy Chorych.

Zaden z bandytów nie przyznał się do zabójstwa śp. poster. Matusiaka, usiłując zwalić winę jeden na drugiego, ani też do popełnienia włamań kasowych w Kościerzynie, mimo zebranych dowodów rzeczowych. Ponieważ jest uzasadnione podejrzenie, że wyżej wymienieni dokonali jeszcze szeregu innych włamań, prowadzi się dalsze dochodzenia.

Ranny Muszyński znajduje się w szpitalu w Starogardzie pod dozorem policyjnym — Wencki zaś w więzieniu w Starogardzie. Obu bandytów czeka sąd dorazny.

Pomorski Zjazd Rolniczy

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze organizuje w Toruniu, w salach Dworu Artusa w dniach 14-go i 15 grudnia Pomorski Zjazd Rolniczy, w którym weźmie udział kilkuset czołowych rolników-społeczników, członków P. T. R. z całego Pomorza. Zjazd obradować będzie w trzech Komisjach, a mianowicie: 1) ekonomicznej, pod przewodnictwem p. Prezesa Jana Donimirskiego, 2) produkcji rolnej z p. Prezesem Janem Ślaskim jako przewodniczącym, i 3) pracy społecznej, której przewodnictwem objmie p. Prezes Serożyński.

W skład Prezydium Zjazdu wchodzi p. p.: Prezes Leon Schedlin-Czarliński jako przewodniczący oraz członkowie p. p.: Prezes Donimirski Jan, Dyr. Dykier Waclaw, Prezes Rząsa Franciszek, Komisarz Sakowicz Jarosław, Prezes Woziwoda Stanisław i Dyr. Dr. Zakrzewski Aleksander.

Na plenum Zjazdu w dniu 14 bm. zostaną wygłoszone następujące referaty:

1) „Rola P. I. R. i P. T. R. w zakresie obrony interesów gospodarczych rolnictwa pomorskiego“ — wygłosi p. W. Dykier, Dyrektor P. I. R.

2) „Organizacja eksportu rolnego i polityka cen produktów rolnych“ — wygłosi p. Dr. St. Świeżawski, poseł na Sejm, wiceprezes Związku Izb i Organizacji Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

3) Zagadnienia finansowo-rolne“ — wygłosi p. Prezes Jan Donimirski.

Po zakończeniu obrad komisyjnych, których program podajemy na innym miejscu, na plenum końcowym w dniu 15 zostaną wygłoszone 2 referaty:

1) „Organizacja współczesna warsztatów rolnych“ — wygłosi p. Inż. Wł. Jacyna, Naczelnik P. I. R.

2) „Wartość dobrowolnej pracy społecznej i zespołowego działania rolników“ — wygłosi p. Kazimierz Fudakowski, Prezes Związku Izb i Organizacji Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

3) Wyniki obrad zreferuje p. Prezes Jan Donimirski.

W dniu 14 grudnia odbędzie się dla członków Zjazdu przedstawienie w Teatrze Narodowym „Ogniem i Mieczem“, a w czasie przerwy p. generał dr. Wieniawa-Długoszewski wygłosi odczyt na temat znaczenia rolnictwa w gotowości obrony kraju etc.

Jako wynik prac Zjazdu zostaną uchwalone tezy i rezolucje, które następnie specjalna delegacja wyłoniona przez Zarząd Główny przedłoży władzom centralnym.

Zaproszenia na Zjazd zostały już rozesłane, w razie gdyby przez pomyłkę któryś z zainteresowanych nie otrzymał go należy się zwracać listownie do biura Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w Toruniu.

Obróńcy Maliszowej chcą wznović proces

Obróńca Maliszowej zbiera materiały, mające posłużyć do wznovienia procesu. Wznovienie procesu może nastąpić po powrocie do zdrowia Maliszowej, która musi udzielić swemu obrońcy pewnych dodatkowych wyjaśnień. Obróńca sądzi, że rewizji procesu należy się spodziewać w ciągu najbliższych tygodni.

Na rozprawę zostanie powołanych szereg nowych świadków.

Rewizja procesu oprze się prawdopodobnie na oświadczeniu Maliszowej, złożonym po wyroku, że nie strzelała do Süsskindów, oraz na dalszych oświadczeniach, któreby miała złożyć Eugenia Süsskindówna, znajdująca się obecnie po opuszczeniu szpitala w zupełnie dobrym stanie zdrowia.

Jak wiadomo, na rozprawie przed sądem doraznym Maliszowa twierdziła uparczywie, że w czasie napadu przy ul. Pańskiej brała czynny udział w zabójstwie Süsskindów, co stało się jednym z motywów zasądzonego wyroku.

Echa rozmów Rauschinga z Marszałkiem Piłsudskim

Cała prasa ogłasza doniesienia otecnie doprowadzić mogą do ugody pobyty Prezydenta Rauschinga w Warszawie, podając komunikat urzędowy o rozmowie jego z Marszałkiem Piłsudskim.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ pisze przytem, że, choć nie może być narazie mowy o ostatecznym zlikwidowaniu polsko-gdańskich kwestyj spornych, to jednak niezaprzeczalnie stwierdzić należy postępy, które osta-

na najszerszej podstawie. Dziennik wyraża przypuszczenie, że przy rozmowie Prezydenta Rauschinga z Marszałkiem Piłsudskim poruszono całokształt nietylko kwestyj gospodarczych, lecz także i politycznych.

Hugenbergowski „Tag“ w depeszy z Warszawy zaznacza, że rozmowie tej przypisywać należy wielkie znaczenie.

W dniu imienin p. Marszałkowej Piłsudskiej

W dniu wczorajszym z okazji imienin Pani Marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej w godzinach przedpołudniowych przybył do Belwederu szereg delegacji dziatwy ze szkół powszechnych, przedszkoli oraz przedstawicieli instytucji i placówek społecznych, celem złożenia życzeń i podziękowań za troski i starania, położone przez Dostojną Solenizantkę na niwie pracy społecznej.

O 16-ej złożył życzenia p. Marszałkowej Aleksandrze Piłsudskiej P. Prezydent Rzeczypospolitej z małżonką.

W godzinach popołudniowych składali życzenia: p. Premier J. Jędrzejewicz z małżonką, pp.: marszałkowie Sejmu i Senatu, pp. ministrowie, prezes N. I. K. gen. dr. J. Krzemiński, ks. biskup połowy Gawlina, wielu wyższych wojskowych oraz szereg wybitnych osobistości ze świata politycznego i towarzyskiego stolicy oraz liczni przedstawiciele i przedstawicielki instytucji i towarzystw, w których p. Marszałkowa Al. Piłsudska pracuje.

Zbyt znany jest zakres i charakter pracy społecznej p. Marszałkowej Piłsudskiej w organizacjach, niosących opiekę i pomoc biednym dzie-

ciom i całym rodzinom bezdomnych i bezrobotnych, by o tem mówić tu znów szczegółowo. Tysiące dzieci, dzięki opiece, zorganizowanej przez p. Marszałkową Piłsudską, — ocalono od skrajnej nędzy, choroby, nieuctwa i wykołajenia... To jest wielki tytuł do wdzięczności całego społeczeństwa.

Mocny charakter i niepospolite zalety duchowe cechują działalność p. Aleksandry Piłsudskiej. Skromna i cicha, wytrwała i nieustraszona była zarówno wtedy, gdy jako młoda dziewczyna wyróżniała się bohaterstwem poświęceniem w walce z caratem — w akcji wojennej i konspiracyjnej, oświatowej i legionowej i peowiackich — taka sama skromna, cicha, wytrwała i nieustraszona jest dziś w walce z żywiołami, zagrażającymi przyszłości Narodu w pracy, budującej pozytywne podwaliny społeczeństwa.

Zawsze czynna, zawsze zwrócona ku sprawom ogólnym, z wyrzeczeniem się osobistych i prywatnych względów. Pani Aleksandra Piłsudska, bojownica i obywatelka żyje jedną wielką namietnością, jednym celem: pracą dla lepszego Jutra Ojczyzny.

Refleksje powyborcze

Rozpisanie wyborów do Rady Miejskiej naszego miasta wywołało rozmaite oddźwięki w społeczeństwie. Jedną część zrozumiała, że nadszedł ten od dawna oczekiwany moment, wprowadzenia w życie postulatów społeczeństwa polskiego, by skończyć już raz z obowiązującymi ciągle nienawistnymi nam przepisami pruskimi, a dać normy wyrosłe z ducha i rozumu polskiego. Drugą część poczęła wrogo odnosić się do nowej ustawy samorządowej, jak zresztą odnosi się wrogo do wszelkich poczynań rządu. Stwierdzić jednakże należy, że zainteresowanie społeczeństwa wyborami wzrosło bardzo.

Okres przygotowań wyborczych, jakkolwiek krótki, pozwolił jednak przewidzieć niejako wynik wyborów. Okazało się bowiem, że społeczeństwo ma już dosyć bezcelowej, a dla sprawy Polski szkodliwej walki z własnym Rządem. Społeczeństwo to zdecydowanie wyraża swą wolę zgodnej i rzeczowej współpracy z Rządem i władzami państwowymi. Na czoło zgłaszanych list Blok Gospodarczo-Społeczny wysuwa nazwiska znanych i poważanych ludzi w naszym mieście, znanych ze swej rzetelności i znajomości spraw samorządowych.

Opozycja żonglująca hasłami Obrony Samorządu, wysuwając stale żydowskiego straszaka jako swój program stawia (wzgl. oni się sami wystawili) na czoło swoich list, znanych partyjniaków, którzy w poprzednich radach poza zwykłą demagogią partyjną niczego pozytywnego dla miasta nie zrobili.

Stronnictwa zaś klasowe skazane były zgóry na zagładę.

Nadszedł dzień 26. 11. 1933 r. Społeczeństwo do niedawna, idące na pasku endeckim, odwraca się od tego obrotu, który od 1926 r. głosi stałe hasła nienawiści, hasła walki z własnym Rządem. Bolesny był wynik wyborów dla endecji. Przegrała je z kretesem. Przegrać musiała. Społeczeństwo bowiem zrozumiało tę zasadę, że zgoda buduje — niezgoda rujnuje. A nam Polakom, których niezgoda zapędziła już raz w półtorawiekową niewolę, trzeba zgody i zaufania do nas samych. My sami musimy zbudować potężny gmach naszej państwowości, by nie poszły na marne, ta krew ofiarna przelana na polach bitew, te trudy i znoje naszych powstańców z 1830, 1863 i żołnierzy wielkiej wojny, te młode życia, te lzy wdów i sierot. Zgodą i twórczą pracą usuniemy te przeszkody, hamujące rozwój naszego życia zbiorowego, naszej Wolnej i Niepodległej Ojczyzny.

Malkontenci byli, są i będą zawsze. Lecz w dniu 26. 11. br. społeczeństwo wąbrzeskie powiedziało im: Wara! Nie wolno więcej przeszkadzać w budowie naszej Ojczyzny. Czas się opamiętać i nawrócić z błędnej drogi, w przeciwnym bowiem razie społeczeństwo zabierze głos i zmiecie was z powierzchni życia polskiego.

Na nic się nie przyda rzucanie kalumnij pod adresem drugich. Najpierw zbadajcie wasze uczynki i osądźcie je, zanim drugich sądzić będziecie. Pamiętajcie, że Chrystus powiedział do Faryzeuszów: „Kto z was bez winy jest — niech rzuci kamieniem na jawnogrzesznicę. Etyka Faryzeuszów lepszą była niż wasza, gdyż czując się w sumieniu win-

nymi, żaden z nich nie rzucił kamieniem na grzesznicę. A wy czyż bez winy jesteście że na ludzi z obozu przeciwnego, na organizacje itd. rzucacie kalumniami. Reakcja społeczeństwa przekonała was w dniu 26. 11. jak społeczeństwo na

to się zapatruje. To pierwsze memento. Jeżeli nie zmienicie waszego postępowania, to wówczas społeczeństwo wypisze wam biblijne

Mane — Tekel — Fares.

Polska na 14 miejscu Polska i zagranica w walce ze zbędnym towarem

Obroty handlowe kurczą się: każdy kraj stara się chronić wszelkimi możliwymi sposobami przed zbędnym przywozem towarów zagranicznych, — jednocześnie za wszelką cenę utrzymać w normalnych rozmiarach wywóz swój do innych państw.

W jakim stopniu udaje się dopiąć tego poszczególnym krajom, świadczą o tem najlepiej liczby, ilustrujące handel międzynarodowy Europy za okres 7 miesięcy r. 1933.

W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wywóz krajów europejskich spadł z 54 miliardów do 50 miliardów. Przywóz natomiast z 45 miliardów w r. 1932 spadł w roku bieżącym do 50 miliardów. Jak widzimy spadek przywozu jest silniejszy, niż spadek wywozu. Podczas gdy przywóz zmalał o 14 proc., wywóz tylko o 12 procent.

Przyjrzyjmy się, w jakim stopniu poszczególne kraje drogą energicznej polityki gospodarczej potrafiły zmniejszyć przywóz artykułów obcych. Porównajmy w tym celu dwa ostatnie lata r. 1932 i 1933.

Największy spadek przywozu towarów zagranicznych wykazuje Rosja Sowiecka (o 51 proc. w r. 1933 w porównaniu z 1932 r.) Poza nią następujące kraje zmniejszyły w ciągu ostatniego roku swój przywóz:

Kanada	o 55 proc.
Czechosłowacja	o 29 proc.
Austria	o 26 proc.
Jugosławia	o 24 proc.
Stany Zjedn.	o 21 proc.
Dania	o 20 proc.

Hiszpanja	o 18 proc.
Holandja	o 14 proc.
Szwecja	o 14 proc.
Anglja	o 14 proc.
Szwajcaria	o 12 proc.
Niemcy	o 11 proc.
Polska	o 10 proc.

A więc Polska znajduje się na 14-m miejscu...

Wprawdzie idą po Polsce kraje, które nawet zwiększyły swój przywóz w rb., do nich należą: Finlandja, Lotwa, Portugalja, i Rumunja — mimo to zdać sobie musimy jasno z tego sprawę, że stoimy na szarym końcu.

Polska znajduje się na szarym końcu, pamiętać o tem należy, zwłaszcza w okresie zawierania traktatów handlowych z szeregiem krajów.

Społeczeństwo winno zrozumieć, że bilans handlowy i takie czy inne rokowania o traktaty handlowe nie są to sprawy odczuwane od życia. Dobre lub złe ich następstwa odczuwamy w rezultacie wszyscy, odczuwamy zbyt często na własnej skórze.

Zamykanie nowych, ciągle nowych wytwórni i fabryk krajowych, rosnące w oczach zastępy bezrobotnych, to nader często skutek takich, czy innych układów gospodarczych.

Zagadnieniom dziś najważniejszym, zagadnieniom od których zależy dobrobyt kraju, a więc wszystkich obywateli, poświęcać musimy w dobie obecnej znacznie więcej uwagi i zainteresowań...

Z cyklu tradycyji ludowych.

Adwent u pasterzy rzymskich

Jest rzeczą już stwierdzoną, że pewne uroczystości kościelne najuroczystej obchodzi się w Stolicy Apostolskiej i w Polsce. Rozpoczyna się długi szereg tych uroczystości od adwentu, który jest początkiem roku kościelnego. Nazwa ta pochodzi od łacińskiego, wzgl. staro-rzymskiego wyrazu „adventus“, oznaczającego przyście, a w tym wypadku przyście na świat, czyli oczekiwane Narodzenie Chrystusa.

Bardzo piękne tradycje ludowe w okresie adwentu obserwować można szczególnie w okolicach Rzymu i w Polsce. Do Wiecznego Miasta naprzykład przybywają corocznie z nadejściem adwentu „pifferari“, czyli pasterze z najbliższych okolic, aby na ulicach papieskiego grodu dźwiękiem swej wiejskiej muzyki ogłaszać bliskie Narodzenie Dzieciątka z Betleem.

Widzieć tych pasterzy można gromadkami, złożonymi najczęściej z trzech osób: starca, dojrzałego mężczyzny i młodego chłopca. Przypominać to ma tym sposobem legendę, według której małemu Jezusowi w stajence przyszło złożyć pokłon tylko trzech pastuszków z okolic Betleem.

Stojąc z odkrytymi głowami przed wizerunkami Madonny, które zdobią narożniki domów, albo przed figurami, oświetlonymi lampką, pasterze z okolic Rzymu witają swym wesołym śpiewem szczęśliwą Matkę Zbawiciela. Ich narzędzia muzyczne są proste, jako i cały żywot pasterski, najczęściej używana jest fujarka. Tak samo i śpiewy pasterzy są proste, dostosowane zresztą doskonale do całej tajemnicy żłóbka Chrystusa, urodzonego w ubóstwie. Mieszkańcy Rzymu z radością witają tych pasterzy, zapraszają ich do domów i ugaszczą hojnie, a przedewszystkiem szanują całą tę piękną tradycję ludową.

Podobny zwyczaj przechowuje się też i w Polsce, gdzie przez cały adwent w godzinach wieczornych parobcy i pasterze wygrywają smętne melodie na „ligawkach“, tj. instrumentach wyrobionych z wierzbowego lub lipowego drzewa. Piękny ten obyczaj nabiera poniekąd symbolicznego znaczenia. Przyście radosne małego Jezusa zapowiadają ligawki pastusze, te same ligawki, które według ślicznej legendy powitały Narodzenie Bożego Dzieciątka w noc wigilijną.

Wierzenia i obrzędy w dniu św. Łucji

Z dniem św. Łucji, przypadającym 15-go grudnia, łączą się liczne wierzenia, obrzędy i praktyki magiczne. Dzień ten bowiem nosi charakter wyraźnie przełomowy. Źródła niemieckie, sięgające w. XIV stwierdzają, że dzień ten uważany był za najkrótszy w roku. Wierzenia odnośnie przetrwały wśród ludu przez długie wieki.

Na całej skandynawskiej Północy ma to być najdłuższa noc. W Norwegii zowią ją „Lussi Langenat“ (długa noc Łucji), w Szwecji — „modernatten“ (matka nocy). Dawniej, przed reformą kalendarza gregorjańskiego

w r. 1582 była to rzeczywiście najdłuższa noc w roku, albowiem dzień św. Łucji przypadł właściwie na 25 grudnia, a więc na okres przesilenia dnia z nocą.

W tym więc charakterze przełomowym dnia św. Łucji tkwi przyczyna licznych wierzeń, obrzędów i praktyk magicznych. Jest to noc czarów i szczególnej mocy czarownic, djabłów i wszelkiego rodzaju nadmysłowych istot. Nawet św. Łucja w wyobraźni ludowej przybiera najbardziej różnorodne postaci.

U ludu morawskiego od wilji św. Łucji do Bożego Narodzenia chodziła po domach ubrana białą niewiastą, nosząca miano „Lucie“, albo „Lucha“. Roznosiła ona niekiedy dary dla dzieci. Podobne zwyczaje przechodzą się także u Czechów, Słowaków w południowej Styrii. Szczególnie bogate i różnorodne są one w Skandynawji. W Szwecji dzień ten obchodzą bardzo uroczysto: wierzą, że dnia tego nad ranem ukazują się „Lucia“, oświetlona świecami, przyczem uważają ją często za anioła, a koronę ze świec za aureolę świętych. Niekiedy dziewczęta przebierają się za Łucję, noszą one białe szaty, na głowie koronę z płonących świec, a zajmują się częstowaniem gości. Z dniem tym łączą się także różne inne wierzenia i maskarady.

Na ziemiach słowiańskich, aczkolwiek dzień ten nie jest świętowany, zachowały się liczne wierzenia w niezwykłą moc czarownic i bogate zabiegi magiczne, wypływające z tych wierzeń. Zwłaszcza na Podhalu wymieniają liczne miejsca, gdzie czarownice zlatują się w wilję św. Łucji. Znaną są także w tym dniu wróżby małżeńskie, praktykowane na różny sposób. U górali dziewczęta w dzień św. Łucji idą prac swoje „szaty“, przemawiając przytem, by zjawił się chłopak na męża. Wreszcie i różne przysłowia ludowe aktualne są w dniu św. Łucji.

WYPADŁ Z POCIĄGU.

Poznań. Jadący na urlop z Poznania do Piotrkowa żołnierz Hulaj przez nieostrożność oparł się o drzwi wagonu i w tej pozycji zasnął. W pewnej chwili drzwi się otworzyły i Hulaj wypadł na tor kolejowy, doznając ciężkich obrażeń. Po przewiezieniu do szpitala Hulaj zmarł.

—:o:—

ZE ŚWIATA FILMOWEGO.

W Los Angeles otrzymano wiadomość, że Mary Picford wystąpiła tam do sądu przeciwko Douglasowi Fairbanksowi, domagając się rozwodu. W motywach Mary Picford wymienia „moralne dręczenie jej“ przez Douglasa Fairbanka, jego obojętność i zaniedbywanie

Douglas publicznie miał oświadczyć, iż interesuje się tylko podrózami, Mary skarży się w podaniu, że Douglas jest całymi miesiącami w domu nieobecny, co wywołuje nieprzyjemne komentarze. Douglas Fairbanks przebywa obecnie już od pół roku w Londynie.

PRAWDZIWA MŁODA PARA.

W Warszawie przy ul. Muranowskiej 14 odbyła się niezwykle tłumna uroczystość zaślubin na którą zaproszono kilkaset osób z kół chasydzkich, Nadrabin z Parysowa, Finkelstein, wydawał swą 12-letnią córkę Ruchlę zamąż za 13-letniego Srułka, syna nadrabina z Ostrowia Łomżyce.

Zaślubiny odbyły się w myśl tradycyjnego ceremoniału: — zbiciem szklanki na śmietniku, obfita uczta, t. zw. kydysz oraz orkiestrą dętą, która co chwila grała uroczysty hymn weselny „Zemiret“. Po obrzędzie na podwórzu ustawiono stoły i zapalono pochodnie. Zgromadzony lud pisał wesoło do białego świtu.

Święto Sodalicyjne

Dnia 8 grudnia obchodzili uroczystość Sodalicia Marjańska przy tut. gimnazjum święto Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny, wraz z uroczystością wstąpienia w szeregi Sodalicii 12 nowych żołnierzy Marji.

Już o godz. 8,10 rano wyruszyli wszyscy sodalisci ze sztandarem na czele z gimnazjum do kościoła, by uczestniczyć w nabożeństwie i w uroczystości przyjęcia nowych sodalisów. Po hymnie do Ducha św. i przemowie ks. moderatora Brejskiego złożyli przysięgę wierności Najśw. Marji Pannie: Erdmann Józef, Moszkowicz Wojciech, Gaszyński Aleksander, Dombrowski Brunon, Nadołny-Zawadowicz Zbigniew, Janikowski Wacław, Żywiecki Konrad, Kalinowski Aleksy, KołECKI Tadeusz, Lemke Joachim, Siebers Antoni, Wilamowski Witold. Aktu przyjęcia kandydatów i odznaczenia ich medalami marjańskimi dokonał ks. moderator, który po

Prośba do Społeczeństwa m. Wąbrzeźna

Składajcie choć najmniejsze dary

Zima zbliża się szybkimi krokami. Zima to czas największej nędzy wśród najbiedniejszych naszych współobywateli. Trudno sobie wyobrazić, jaki niedostatek i nędza kryje się między bezrobotnymi. Pracy niema, rodzina woła jeść, biedny ojciec nie wie, jak sobie ma radzić, wkońcu ogarnia go rozpacz. Wiadomo, głód najbardziej boli. Bez wątpienia jest obowiązkiem w s y s t k i c h przyjąć z pomocą naszym bliźnim. Pomoc taka istnieje i ze strony Państwa i społeczeństwa. Za wiele już nędzy, za wiele już biedy, by ta pomoc miała być już wystarczającą. Szczególnie dźwigną nasza, ta przyszłość narodu, winna być otaczana jak najstaranniejszą opieką; jakie będzie młodzież, takie będzie Państwo.

Młodzież nasza szkolna cierpi głód! Do szkoły przychodzą te dzieci biedne bez śniadania, są wynędzniałe i fizycznie wyczerpane. — Mając na względzie niesienie pomocy tym ma-

luczkim, zarząd opieki nad dźwigną szkolną zwołał zebranie Towarzystw, które opiekują się biednymi, by wspólnie radzić nad możliwością dożywiania tej dźwigni szkolnej. Wydaje się od 1 listopada dzieciom drugie śniadanie. Fundusze jednak tych połączonych towarzystw nie wystarczają na dożywianie około 400 dzieci przez 8 miesięcy.

Dlatego Komitet niżej podpisany zwraca się z gorącym apelem do Szanownego Obywatelstwa o przyjęcie z pomocą.

Datki pieniężne przyjmuje p. Sigurska i redakcja „Głosu Wąbrzeskiego“, a w naturaljach szkoła męska. Lista ofiarodawców będzie ogłoszona w gazecie. — Oby echo niniejszej odezwy dotarło do każdego litościwego serca. Wspólnym wysiłkiem całego naszego społeczeństwa uratuje się wiele dzieci od głodu, a tem samem da się wielu rodzicom wydatną pomoc.

Komitet Obywatelski dożywiania dzieci:

Kalkstein, starosta powiatowy, Cwinarowicz, zastępca starosty, Ks. prob. Zakryś, Smółski, naczelnik Sądu; Schwarz, burmistrz; Bulanda, dyrektor gimnazjum; Wruk, naczelnik Urzędu Skarbowego; Wiśniewski, naczelnik Urzędu Pocztowego; Tusz, naczelnik stacji; Reiske, em. insp. szkolny; Matuszkiewicz, insp. szkolny; Szmytkowski, kom. Policji Państw.; Natęcz, kierownik szkoły męsk.; Wacławski, kier. szkoły żeńsk.; Dr. Maniszewski, lekarz powiatowy; Dr. Szymański, Dr. Ostrowski, adwokat i notariusz; Balcerski, adwokat i notariusz; sędzia Cieszyński; sędzia Żuralski; ks. prof. Brejski, prezes

Z. O. K. Z.; Kalksteinowa, prezeska P. W. K.; Dr-owa Piotrowska, prezeska Tow. Św. Wincentego a Paulo; Żuralska, prezeska T. C. L.; Jezierski, prezes P. C. K.; Chwałkowski, prezes Bractwa Strzelckiego; Kurzyński Józef, prezes „Lutni“; Szczuka, wydawca „Głosu Wąbrzeskiego“; Dr. Piotrowski, aptekarz; Jankowski aptekarz; Jezierska; Sigurska; Dydekowa; Wietrzyńska; Ledwochowska; asesor Dąbrowski, Milanowski, Makowski Antoni, Lewandowski Wincenty, Rujner Konrad, cechmistrz, Paszotta, cechmistrz

—o—

ślubowaniu wręczył wszystkim nowym sodalisom dyplomy. Następnie odprawił ks. moderator uroczystą Mszę św., podczas której wszyscy sodalisci przystąpili do Komunii św. Nabożeństwo zakończono odśpiewaniem hymnu sodalicyjnego „Błękitne rozwińmy sztandary.“

Druga część uroczystości odbyła się w auli gimnazjalnej, gdzie sodalisci urządzili akademię, którą zaszczylicili swą obecnością: założyciel Sodalicii gen. sekr. ks. Zynda, burmistrz Schwarz, członkowie grona nauczycielskiego (p. Gallusówna, p. Szwanówna, p. prof. Brzostowicz i prof. Golik) oraz rodzice nowych sodalisów. — Gości przywitał w imieniu Sodalicii sod. prefekt Zabliński, poczem wygłosił słowo wstępne. Zebrani odśpiewali „Przysięgę“, po której następuje delkamacja sod. Zebrowicza pt. „Nowym Sodalislam“. Następnie odbyło się tradycyjne wprowadzenie nowych członków na łono rodziny sodalicyjnej. Okolicznościowe przemówienie wygłosił instruktor sod. Dygasiewicz i prefekt sod. Zaboński a wreszcie ks. moderator Brejski, który przypomniał nowym sodalisom powagę chwili i zachęcał do radosnego spełniania swych obowiązków sodalicyjnych, oraz pełnego zastąpienia sobie na miano bojownika Marji. W imieniu nowych sodalisów dziękuje Erdmann Józef sod. Dygasiewiczowi za przygotowanie, a ks. moderatorowi i prefektowi za przyjęcie do Sodalicii. Nowi sodalisci wpisują swoje nazwiska do księgi „kanonicznej“, poczem śpiewają „Magnificat“. W imieniu dyrekcji i własnym przemawia do sodalisów p. prof. Golik.

W dalszej części programu deklamuje sod. Pokorniewski wiersz „Wstań młodzieży“, a następnie odegrali sod. Koleccki B. i sod. Lemke duet fortepianowy. Następnie sod. Chwałkowski wygłasza referat p. t. „Niepokalane Poczęcie“. Prelegent przypomniał historię ogłoszenia dogmatu o Niepokalanem Poczęciu Najśw. Marji Panny i jego znaczenie dla sodalisa. Zebrani śpiewają „Witaj święta i poczęta“, poczem następuje deklamacja asp. Krzyżyńskiego p. t. „Niepokalana“. Z kolei recytuje sod. Kroczewski „Dyplom sodalicyjny paszportem“, poczem następuje deklamacja sod. Łącznego p. t. „Błogosławiona bądź“. Po koncercie fortepianowym sod. Lemkego i deklamacji „Zwyczajstwo“ sod. Chodzińskiego przemawia do zebranych było moderator ks. Zynda. Wspomina dzieje i trudności przy zorganizowaniu Sodalicii, a wreszcie stawia obecnym sodalisom za przykład sodalisów-pionierów, którzy rozsypani po świecie, godnie propagują idee sodalicyjne.

Akademję zakończył sod. prefekt hasłem „Cześć Marji“, a zebrani śpiewają hymn „Błękitne rozwińmy sztandary“.

? Gdzie spędzisz ? dzień 6 stycznia ?

Miły podróżnik

Do Redakcji naszej zgłosił się w dniu dzisiejszym p. S. Wolman z Warszawy, który odbywa podróż pieszą dookoła Polski. P. S. Wolman zwiedził już 6 województw: warszawskie, lubelskie, lwowskie, tarnopolskie, łódzkie, poznańskie i pomorskie i przeszedł już 3101 klm. Trasa marszu wynosi 6000 klm. Między licznymi podpisami zauważyliśmy adnotację kancelarji cywilnej P. Prezydenta R. P., Komisarjatu Rządu w Warszawie, Zarządu Belwederu, Biura Sejmu, Komisarza Gen. Rzplitej Polskiej w Gdańsku, Komisarjatu Rządu w Gdyni. P. S. Wolman pomimo, że jest zajęty wędrowką po Polsce, nie zapomniał spełnić swego obowiązku obywatelskiego i uiścił już 3 pierwsze raty Pożyczki Narodowej. Z oczu jego patrzy dumna i szczerść, potwierdza to podobizna, którą zamieszczamy.

S. Wolman.

Życzymy mu pomyślności i wytrwałości w osiągnięciu wytkniętego celu.

Kto może niech kupuje!

Kto kupuje, przyczynia się do zwalczania bezrobocia! — Kto na niewłaściwym miejscu oszczędza, dopomaga do większej nędzy! — Kto kupuje, powiększa radość gwiazdkową!

Młodzi przyjaciele!

Ukończyliście szkołę powszechną. Niektórzy z Was pracują i doksztalają się w kierunku swojego zawodu. Jednak wielu z Was niema żadnego zajęcia, ani możliwości dalszego kształcenia się, choćby niejedną z Was tego gorąco pragnął.

Wiadomości, które zdobyliście w szkole powszechnej prędko ulatują Wam z głowy. Jeśli chcecie iść w życiu do jakiegokolwiek zawodu, zdobyć w przyszłości pracę i stanowisko, musicie się do tego należycie przygotować, a to przede wszystkim dlatego, aby być pożytecznym członkiem Rodziny i wartościowym Obywatelom Państwa Polskiego.

A pamiętajcie, że wskrzeszona Ojczyzna nasza potrzebuje obywateli dzielnych, uczciwych i męźnych. My pragniemy przyjąć Wam z rzetelną pomocą i od Was tylko zależy, czy z pomocy tej skorzystacie, stając w szeregach doksztalającej się młodzieży w Kołach Absolwentów Szkół Powszechnych.

Pragniemy urządzić dla Was szereg kursów. Możecie się uczyć tego przedmiotu, jaki Wam najwięcej odpowiada. Za naukę nie placić nie będziecie, czynimy to dla Was bezpłatnie!

Kto z Was będzie miał silną wolę i chęć do solidarnej pracy, zdoła się nauczyć wiele ciekawych i pożytecznych rzeczy, które przydadzą mu się zawsze w życiu, na każdym stanowisku.

Wobec tego Kierownictwo szkoły męskiej w Wąbrzeźnie ogłasza, że w środę, dn. 13 bm. o godzinie 20-tej odbędzie się zebranie w szkole męskiej celem założenia kursu doksztalającego dla młodzieży męskiej i żeńskiej od lat 14 i starszego obywatelstwa (do 30 roku życia). Na zebranie to zaprasza się wszystkich, którzy chcieliby wziąć udział w danym kursie. Szczegółowy program kursu zostanie podany i omówiony na zebraniu organizacyjno-informacyjnym.

Inspektorat Szkolny w Toruniu.

Kierownicy Szkół Powszechnych w Wąbrzeźnie.

Doradcy Kół b. Wychowanków

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wąbrzeźno dnia 13 grudnia 1933 r.

— Kto z Czytelników chce mieć piękny kalendarz bezpłatnie — winien już dziś zamówić „Głos Wąbrzeski“ na I-szy kwartał 1934 r., wzgl. na miesiąc styczeń.

— „Święta Łuca — dnia przyrzuca“. Dziś, w środę, przypada dzień św. Łucji. Według przepowiedni, od dziś dzień staje się dłuższy albowiem mówiono: „Święta Łuca — dnia przyrzuca“. Czy to prawda?

— Czwartkowy wieczór kulturalno-rynkowy 14 bm. budzi, jak nas informują, coraz to szersze zainteresowanie. Wiele zwłaszcza zaciekawienia powoduje referat p. Dra Maniszewskiego, oraz ostateczne postanowienia regulaminu „Sekcji“, która ma odtąd prowadzić stałą działalność.

Także druga część wieczoru, urozmaicona gorącą herbatką oczekiwana jest z upragnieniem zwłaszcza, że wszyscy pożądamy tego swobodnego, miłego nastroju, jaki się na „czwartkowych“ wieczorach kulturalno-oświatowych“ ustala. Sądzymy, że dogodniejsza niż dawniej godzina 19,45, również przyczyni się do tego, iż w ten czwartek na wie-

ozór kulturalno-rozrywkowy przybędą nawet te osoby, które dotychczas jeszcze w adawanie się tych wieczorów nie wierzą, lub pozostają zainicjowanie ich krytykują.

Przekonajmy się, a potem osądzimy!

— **Uzupełnienie.** W komunikacie PTR. ogłoszonym w Nr. 145 „Głosu Wąbrzeskiego” podano błędnie 4 punkt porządku obrad, który powinien brzmieć: „Organizacja leczenia dla pracowników rolnych i drobnych rolników, a nie organizacja leczenia dla pracowników osad parcelacji rządowej i osady anulacyjne.

— **Posterunek Pol. Państw.** odebrał jedenaście siwy płaszcz męski (letni bez paska) pochodzący prawdopodobnie z kradzieży. Poszkodowanego nie zdołano narazie ustalić.

* **Idziemy z Szopką Beethovenem!** Od kilku dni ubożsi chłopcy chodzą po domach z szopką. Piękny ten zwyczaj — dziś nadywany przez niektórych, utrzymuje się od niepamiętnych lat. Dawniej chodzono z szopką dla utrzymania tradycji — dziś dla zarobku.

— **Zwyczaj w Boże Narodzenie w powiecie wąbrzeskim.** W numerze gwiazdkowym naszego pisma umieścimy artykuł regionalny o zwyczajach w powiecie wąbrzeskim, pióra znanego regionalisty.

— **Tragiczny wypadek** wydarzyłby się wczoraj na jeziorze zamkowym po południu. Otóż nieletni chłopiec K. R. jeżdżąc po jeziorze, wskutek własnej nieostrożności wpadł w przerebel. Gdyby nie wpatychmiastowa pomoc ludzi będących blisko chłopca, ten byłby utonął. Skończyło się tylko na przyusowej kąpieli. Przemoczonego i zziębniętego chłopca odstawiono do domu. Rodzice uważają na swe dzieci!

— **Nieprawdziwe pogłoski.** Lansowane są od kilkudziesięciu dni pogłoski, jakoby od Nowego Roku listonosze nie mieli rozności poczty mieszkaniom wsi. Dowiadujemy się z miarodajnego źródła, iż pogłoska ta jest nieprawdziwa.

Przekonajmy się, a potem osądzimy.

— **Piękny dar dla Straży Ogniowej.** Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń w Toruniu ofiarowało tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej w uznaniu działalności za r. b. jedną hydrantkę dla drużyny okazującej.

— **Drużyna samarytańsko-pożarnicza.** Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w Wąbrzeźnie organizuje drużynę samarytańsko-pożarniczą. Wpisy pań od 18—30 lat przyjmuje p. Łucja Makowska, Wąbrzeźno, rynek.

— **Bezpłatny kurs** instruktorów drużyn samarytańsko-pożarniczych odbędzie się w Toruniu od 5—15 stycznia 1934 r.

— **Miejscowa Ochotn. Straż Pożarna** zamierza wysłać na powyższy kurs 4 kandydatki.

— **Przedstawienie gwiazdkowe szkoły męskiej** odbędzie się w poniedziałek 18 grudnia o godzinie 18,30 w sali p. St. Klimka. Próba generalna odbędzie się w sobotę 16 grudnia o godz. 15-tej. Odegrana zostanie sztuczka pt. „Jasella polskich harcerzy”. Poza tym ujrzy Szan. Publiczność inscenizację pt. „O myszce, o szurku i o kogucie Kurku. Chór szkoły męskiej pod batutą p. kierownika Nałęcza odśpiewa szereg kolend. Uczniowie wygłoszą wiersze okolicznościowe itp. Spodziewamy się ze Szan. Obywatelstwo miasta Wąbrzeźna, które już tyle razy dało dowód swej współpracy ze szkołą pośpieszyć tłumnie na przedstawienie. Czysty zysk przeznaczony na zakup odzieży i obuwia, jako podarek gwiazdkowy dla biednych uczniów.

— **Zebrań Koła Opieki nad dziatwą w szkole powszechnej żeńskiej.** W niedzielę, dnia 10 bm. o godz. 14-tej odbyło się w szkole powszechnej żeńskiej plenarne zebranie Koła Opieki nad dziatwą szkolną.

Na wstępie usłyszeli zebrani śpiew chóru szkolnego oraz kilka udatnych deklamacji, poczem odśpiewano wspólnie pieśń „Polska dziewczica”. Lekarz powiatowy p. Dr. Manjuszewski wygłosił bardzo zajmujący referat o chorobach dziecięcych i przestrzeganiu higieny.

Kierownik szkoły, p. Waclawski przypomniał zebranym obowiązek współpracy domu ze szkołą nad wychowaniem młodzieży i przedstawił swój projekt urządzenia tegorocznej gwiazdki dla dzieci szkoły żeńskiej. Nastąpiła ożywiona dyskusja, po której zgodnie uchwalono wyasygnować na ten cel z kasy tuł. Koła Opieki 70 złotych.

Na wniosek przewodniczącego Koła p. Makowskiego, uchwalono pozatem urządzić obchód gwiazdkowy dla członków Koła Opieki nad dziatwą szkolną.

Sprawą tą zajmie się specjalny Komitet, wybrany z grona rodziców.

Całe zebranie cechowała nadzwyczajna harmonia. Na zakończenie odśpiewano wspólnie hymn: „Boże, coś Polskę”.

— **Z Walnego Zebrania Zw. Obrony Kresów Zachodnich.** Dnia 12 bm. odbyło się w lokalu p. Klimka roczne walne zebranie Z. O. K. Z. Zebranie zagal ks. prof. Brejskiej poczem odczytuje porządek obrad. Protokół z ostatniego zebrania odczytał p. Szepecht. Z kolei przystąpiono do wyboru prezydium do którego weszli pp. mgr. Cwinarowicz (marszałek), insp. Rejske (zast. marszałka), red. Alfons Szczuka (sekretarz), burm. Schwarz, wydawca Bolesław Szczuka (ławnicy). Zgodnie z 4-tym punktem porządku odczytano sprawozdanie z Walnego Zebrania roku 1932.

Sekretarz Koła p. Szepecht charakteryzuje działalność Związku z ostatniego roku. Ogółem odbyły się 5 zebrań plenarne i jedno walne, w czasie których wygłoszono następujące referaty:

P. Starosta Pow. Kalkstein: O Niemcach mieszkających w granicach Rzplitej Polskiej.

P. prof. Krzak: Polska polityka bałtycka.

P. mec. Balcerski: Pomorze wobec tendencji rewizjonistycznej Niemiec.

P. prof. Brzostowicz: Prusy Wschodnie Polska.

Zebrani Zarządu odbyło się 12 na których omawiano sprawy organizacyjne i bieżące.

Członków było z początkiem roku 46, przybyło 14, wystąpiło 15. Obecnie liczy Koło Wąbrzeźno Z. O. K. Z. 45 członków.

Skarbnik p. dyr. Milanowski zdaje sprawozdanie finansowe Koła z którego wynika, że dochody w roku obrachunkowym wynosiły 373,70 zł, rozchody 206,05. Pozostałe 167,65 zł. przekazano Zarządowi do dyspozycji.

Następnie p. dyr. Ledwochowski odczytał sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. Wszystkim władzom udzielono jednogłośnie absolutorjum. P. Mgr. Cwinarowicz podziękował ustępującemu zarządowi za gorliwą i sumienną pracę w imieniu wszystkich zebranych.

Następuje wybór członków nowego Zarządu, który wybrano jednogłośnie przez deklarację: ks. prof. Brejski, prezes, Dr. Wilmowski, zast. prezesa, M. Szepecht, sekretarz, dyr. Milanowski, skarbnik, p. Wietrzyński i p. prof. Brzostowicz, jako ławnicy.

Do Komisji Rewizyjnej powołano dyr. Ledwochowskiego, Dr. Podlaszewskiego i insp. Rejskego.

Po ukonstytuowaniu się nowego Zarządu zdaje p. mgr. Cwinarowicz przewodnictwo zebrania ks. prof. Brejskiemu, który dziękuje w imieniu całego Zarządu za zaufanie i przyrzeka dalej gorliwie pracować dla sprawy polskiej.

Następuje odczytanie komunikatów Zarządu Okręgowego w Toruniu i wprowadzenie nowych członków pp. K. Pokorowskiego, Głowczewskiego, Żuralskiego, St. Klimka i Staniowskiego.

Z powodu wyczerpania porządku obrad prezes ks. prof. Brejski, solwuje zebranie i dziękuje członkom za przybycie.

— **Zebrań Osadników Tow. Rol. Pow. w Wąbrzeźnie.** W dniu 12 bm. o godz. 10,30 odbyło się w hotelu pod Białym Orłem zebranie zwołane przez Zarząd Tow. Rolnicz. Pow. w Wąbrzeźnie. W zebraniu wzięło udział około 200 osadników, p. starosta powiatowy, wiceprezes TRP. p. Klimek i delegat PTR. z Torunia p. inż. Sława-Neuman.

Dłuższy referat dotyczący spraw osadniczych wygłosił p. inż. Sława-Neuman, poczem przemawiali p. starosta Kalkstein, p. Klimek i instruktor p. Malkiewicz. Zebrani wysłuchali referatów i przemówień z wielkim zainteresowaniem, co wynikało z bardzo ożywionej dyskusji. Po 4 godzinnych obradach zebranie zamknięto.

— **Uwaga Osadnicy Rentowi!** Przypominamy, iż tylko do końca grudnia r. b. należy składać wnioski do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Grudziądzu o zniesienie waloryzacji rent.

Który z osadników zaniedba tego obowiązku — niech na nikogo nie narzeka, że będzie musiał płacić rentę w dotychczasowej wysokości.

— **Zebrań Rady Powiatowej P. T. R.** odbędzie się w dniu 19 bm. o godzinie 10-tej w sali hotelu pod Orłem. Na porządku obrad m. in. referat dr. Zakrzewskiego dyrektora PTR, pozatem omawiane będą różne aktualne sprawy dotyczące wszystkich rolników.

— **Z życia myśliwych.** Dnia 11. bm. urządził p. Manikowski z wybudowania wąbrzeskiego polowanie, w którym uczestniczyło 11 strzelb. Królem został p. Aleksy Ostrowski — I. rycerzem p. Michalski, II. rycerzem p. Gaszyński. Po polowaniu spędzili strzelcy kilka godzin na miłej pogawędce.

Kowalewo

— **MISJA ŚW.** Staraniem ks. prob. Puppla odbyła się w naszej parafii Misja św., która trwała 12 dni. — Parafianie tłumnie brali udział w naukach i kazaniach, wygłaszanych przez O. O. Jezuitów. Misja została podzielona na dwie części. Przez pierwsze 6 dni wygłaszali Ojcowie nauki dla kobiet, które zakończone zostały w poniedziałek spowiedzią dla kobiet, a pozatem odbyło się uroczyste poświęcenie rodzin katolickich Sercu Jezusowemu przez serca matek. Druga część Misji przeznaczona była dla mężczyzn i zakończona została również spowiedzią oraz poświęceniem rodzin Sercu Jezusowemu przez serca ojców. Uroczyste zakończenie Misji odbyło się w niedzielę w dniu odpustu św. Mikołaja po sumie. Misja wywarła wielki wpływ moralny na tuł. parafję, do czego przyczyniły się najwięcej bardzo piękne i treściwe nauki Ojców Misji narzy, którzy znając wszechstronnie wszystkie problemy życiowe poruszyli i wyjaśnili szereg zagadnień nie tylko natury etycznej, ale także i społecznej. Spodziewać się należy, że pod wpływem Misji ustana w naszej parafii wszelkie swary i tarcia, a szczególnie tarcia na tle politycznym, które tylko utrudniają i tak ciężkie życie społeczne i gospodarcze i wprowadzają niepotrzebny ferment.

— **POLOWANIE.** W poniedziałek urządzili wspólne polowanie z nagonką pp. Ziętak z Zapłuskows. Reich z Szychowa, Przybyszewski i Spors z Kowalewa. Ogółem ubito 92 zajęcy. Królem polowania został p. Goluński z Kowalewa, który ubił 22 zajęcy. Polowanie odbyło się na terenie Zapłuskows. Szychowa i Kowalewa, wynoszącym 2600 móg.

— **KRADZIEŻ.** Podczas Misji św. w Kowalewie przybyło kilku wędrownych kupców, którzy postawili swe stragany z dewocjonaliami koło kościoła. Jeden z nich miał bardzo dobrą plandekę na swym straganie, to też gdy pewnego ranka przyszedł do swego straganu, zobaczył tylko samo rusztowanie, a plandeka zginęła bez śladu. Biednemu kupcowi nie pozostało innego, jak spakować manatki i wyjechać z Kowalewa.

Golub

— **Golub.** (Walne zebranie K. P. H.) W niedzielę, dnia 10 grudnia odbyło się walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa miasta Golubia. Wybrano nowy zarząd w skład którego weszli:

pp. Golus Antoni — prezes, Mikołajczak — zast. prezesa, Dudzikówna — sekretarka, Czarnecki — zast. sekretarza, Rozkwitalski skarbnik. Ławnikami są pp.: Wolff, Mikołaj, Kordylewski, Dulecki, Sumiński.

— **Golub.** (Bójka uliczna.) W ubiegłą niedzielę napadła bojówka NPR, złożona z 50 ludzi członków miejscowego Koła Robotniczego BBWR., z pośród których doznali licznych obrażeń cielesnych: Buliński Wład., Dąbrowski Andrzej i Borowski Konstanty. Na czele bojówki stał woźny szkoły powszechnej Franciszek Bartoszewski z synami. Powodem starcia były różnice w poglądach politycznych. Sprawę skierowano do Prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Toruniu.

Z powiatu

— **Król. Nowawieś.** (Zebranie robotników.) Dnia 8 bm. odbyło się w szkole powszechnej zebranie robotników i bezrobotnych, na które przybył delegat powiatowy z Wąbrzeźna p. A. Zglinicki, który wygłosił obszerny referat na temat trudnego położenia robotników. Mówca nawoływał zebranych do wstąpienia w szeregi organizacyjne Z. Z. Z. lub Koła robotniczego BBWR., gdyż jedynie silna organizacja zawodowa może poprawić dolę fizycznie pracujących. Zebrani wysłuchali wywodów prelegenta z wielkim zainteresowaniem.

Wobsernej dyskusji zabrali głos pp.: Topolewski, Tybała, Czernikiewicz, którzy podzielali zdanie pełnomocnika powiatowego. Następnie przystąpiono do założenia Koła Robotniczego BBWR., do którego zapisało się 28 obecnych.

Do Zarządu weszli: Antoni Topolewski, prezes, Jan Tybała, sekretarz, Jan Czernikiewicz, skarbnik, Mieczysław i Tomasz Łukowiec jako członkowie komisji.

Zebranie zakończono hasłem „Cześć pracy”!

— **Płużnica.** (Polowanie.) Dnia 11 bm. odbyło się polowanie przy udziale 12 strzelców. Ogółem ubito 106 zajęcy. Królem polowania został p. Wachner z Wąbrzeźna (14 zajęcy), I rycerzem p. Maćkiewicz (13 zajęcy), II rycerzem p. Chwałkowski z Wąbrzeźna (12 zajęcy). Organizacja polowania była wzorowa.

— **Jarantowice.** (Polowanie.) W środę, ub. tygodnia odbyło się w Jarantowicach polowanie z nagonką, urządzone przez p. Zygma. Gaszyńskiego. W polowaniu uczestniczyło 19 myśliwych, którzy ubili 87 zajęcy. Królem polowania został p. Jan Nadolny, I rycerzem p. Cygler, II. p. Ostrowski Aleksy. Po skończonym polowaniu podejmował p. Gaszyński gości grochówka.

Z okolicy

— **Brodnica.** (Komu zginął rower.) Posterunek Pol. Państw. w Brodnicy odebrał Wantowskiemu Władysławowi z Michalowa w pow. brodnickim jeden rower męski czarno-lakierowany (nieznanej marki Nr. fabr. 193390), który pochodzi prawdopodobnie z kradzieży. Poszkodowanego nie zdołano narazie ustalić.

+ **Nowemiasto.** (Zginęła bez wieści.) Dnia 23 listopada br. poszła na rekolekcje do miejscowej kaplicy matka redaktora „Drwęcy” — Dembińska Juljanna, lat 76. Prawdopodobnie starszuszka zmiała drogę i wpadła do rzeki Drwęcy.

Ruch towarzystw

— **Komitet Dożywiania biednych dzieci.** — Dziś, w środę, dnia 13. bm. o godz. 16,30 odbędzie się w szkole powszechnej męskiej zebranie Wykonawczego Komitetu Dożywiania Dzieci miasta Wąbrzeźna. — Uprasza się o przybycie wszystkich członków. Zarząd.

— **Zebrań Zarządu Opieki Rodzicielskiej nad dziatwą szkoły męskiej.** Jutro w czwartek dnia 14. bm. o godz. 16,30 odbędzie się w szkole powsz. męskiej zebranie zarządu Opieki Rodzicielskiej nad Działwą Szkolną przy szkole męskiej. Uprasza się o przybycie wszystkich członków zarządu. Zarząd.

— **Zebrań Zarządu Koła Przyjaciół Harcerzy.** W piątek, dnia 15. bm. o godz. 19,30 odbędzie się w szkole powszechnej męskiej zebranie zarządu K. P. H. Uprasza się o przybycie wszystkich członków. Zarząd.

— **Klub Sportowy „Pogoń” Wąbrzeźno.** — W dniu 15. bm. odbędzie się zebranie miesięczne K. S. „Pogoń” w lokalu drh. Hoffmanna w Ryнку, o godz. 8-jej wieczorem. Z powodu omówienia sprawy urzędzenia gwiazdki i innych bardzo ważnych spraw, jest przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

— **Legjon Młodych.** W piątek, dnia 15. bm. o godz. 8 odbędzie się w Świątlicy T. C. L. zebranie Legjonu Młodych. — **Przyrzeczenie** nowych członków Legjonu odbędzie się w niedzielę, dnia 17. bm. w Hotelu pod Białym Orłem, na którą to uroczystość zaprasza wszystkich sympatyków L. M. Komendant.

— **Baczność Podoficerowie Rezerwy! Koło Wąbrzeźno. Roczne Walne Zebranie** W sobotę, dnia 16 grudnia br. o godz. 20-tej w lokalu pod Orłem odbędzie się doroczne walne zebranie Koła z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie i powitanie gości. 2. Wybór prezydium zebrania: a) marszałka, b) sekretarza i dwóch asesorów. 3. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania. 4. Sprawozdanie z rocznej działalności zarządu: a) prezesa, b) sekretarza, c) skarbnika, d) komendanta. 5. Sprawozdanie komisji rewizyjnej. 6. Udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi. 7. Wybory nowego zarządu: a) prezesa, b) wiceprezesa, c) sekretarza, d) skarbnika, e) komendanta, f) zastępcy komendanta, g) dwóch ławników, h) komisji rewizyjnej, i) sądu koleżeńkiego, j) delegatów na zjazd okręgowy, krajowy i zarządu Federacji, k) pcztu sztandarowego. 8. Wolne głosy i wnioski bez uchwał.

W razie niestawienia się dostatecznej ilości członków na zebranie, odbędzie się pół godziny później drugie zebranie bez względu na ilość obecnych członków i które będzie prawomocne.

Poraz ostatni wzywa się do uregulowania składek najpóźniej do rozpoczęcia walnego zebrania, gdyż członkowie zalegający ze składkami tracą głos i członkostwo.

ZA ZARZĄD KOŁA PODOFICERÓW REZERWY:

(—) Br. Cwikliński, prezes

(—) Alfons Szczuka, sekretarz.

— **Baczność! Członkowie Zw. Powst. i Woj. O. K. VIII.** — **Placówki Wąbrzeźno.** Dnia 17 grudnia br. o godz. 14,30 odbędzie się Roczne Walne Zebranie z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie i powitanie władz i gości. 2) Wybór prezydium (przewodniczącego, sekretarza i 2 ławników). 3) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania. 4) Sprawozdanie Zarządu (prezesa, sekretarza i skarbnika). 5) Sprawozdanie komisji rewizyjnej. 6) Dyskusja. 7) Udzielenie absolutorjum. 8) Wybór zarządu i komisji rewizyjnej. 9) Wolne głosy. 10) Zakończenie.

W razie przybycia niedostatecznej ilości członków na zebranie — odbędzie się drugie zebranie pół godz. później t. j. o 15,00 bez względu na ilość członków, a uchwały powzięte wówczas będą prawomocne. Wolność! Zarząd.

— **Nadzwyczajne walne zebranie Towarzystwa Właścicieli Nieruchomości,** odbędzie się w środę, dnia 20 grudnia br. o godz. 7 wieczorem w lokalu p. Klimka. Ze względu na ważność spraw, jest liczny udział członków w zebraniu konieczny.

Za Zarząd. (—) Dr. Piotrowski, prezes.

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowie działny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno.

Najlepsze podarunki gwiazdkowe

Kapelusze zimowe

włochate i pilśniowe po cenach fabrycznych
F-y „Lyon“ Częstochowa

4- 4,75. 6,25. 7,- 7,70. 9,50 zł.

meloniki 8,50 10,50 zł.
z podszewką

Getry

w najlepszych gatunkach
w różnych kolorach 3- zł.

Krawaty, szale, kołnierze, rękawiczki skórkowe i trykotowe, szelki, skarpety, chusteczki, czapki, koszule, torebki, pończochy, poleca

znana F-a **F. Klimaszka Wąbrzeźno**

róg Marszałka Józefa Piłsudskiego

— Hallo! - Hallo! - Gwiazdor słucha! -
Co Pan brzęczy mi do ucha —
Bez reklamy!? — Firma znana?
Kiepski kupiec widzę z Pana!
Nawet na „Złotą niedzielę
Nie wezwiesz Pan klientelę?!

Gdyby żydkom dostęp dano,
Wnet by szpalty rozszarpano!...

— Już od dawna „Głos Wąbrzeski“ głosi

Że reklama zysk przynosi!

Dalej jazda! - i bez ale —

Nie namyślać się tu wcale

Dać reklamę do „Głosu Wąbrzeskiego“

By na Gwiazdkę pozbyć się towaru wszystkiego

3 pokojowe mieszkanie

z kuchnią, przeprowadzony remont od 15. XII. lub 1 stycznia do wydzierżawienia.

Kamińska
ul. Matejki 14

Służąca

czysta i rzetelna do wszelkich prac domowych z zamiłowaniem do dzieci, może się zgłosić od 15. XII. Z wioski mają pierwszeństwo. Zgłosz. w adm. „Głosu Wąbrz.“

Piec żelazny

dobrze utrzymany sprzeda K. Hube Ludowice pow. Wąbrzeźno

Zgubiono

w ub. tygodniu na ulicy Matejki rękawiczkę skórkową. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem do adm. Głosu Wąbrz.

W Nec Sylwestrowa

Zabawa L. O. P. P.

PRZETARG PRZYMUSOWY

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 15 grudnia 1933 r. o godz. 10 przed poł. sprzedawac będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę w Wąbrzeźnie, Rynek nr. 11: 4186/35

fortepian, lustro, krzesło na biegunach, obraz, kanapę, 4 krzesła, stół dywan.

(—) Głowczewski, komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 15 grudnia 1933 r. o godz. 2,30 po poł. sprzedawac będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę w podwórzu p. Anny Makowskiej w Wąbrzeźnie, ul. Kościuszki: 792/35

2 łózka z materacami, 2 nocne stoliki, umywalnię, toaletkę z lustrem, 12 krzeseł obijanych skórą, 2 fotele obijane skórą, zegar stojący, stół na 12 osób, 1 kompl. sypialnię, kredens, maszynę do pisania i bufet.

(—) Głowczewski, komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie.

Maszyny do szycia

„Oryginal Singer“

na odpłatę 30 rat,
miesięcznie po 10 zł.

poleca:

JAN WIECKI

zastępstwo w Wąbrzeźnie, ul. Marsz. Piłsudskiego 22.

Na gwiazdkę

w wielkim wyborze:

**Bławaty,
Trykotażę,
Rękawiczki,
Pończochy,
Bielizna zimowa,
Swetry - nowości**

w pierwszorzędnym gatunkach i po niskich cenach poleca:

L. Rolirad

Wąbrzeźno - ul. Kościuszki 3

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 15 grudnia 1933 r. o godz. 5 po poł. sprzedawac będą w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę na składnicy przy ul. Ogrodowej w Wąbrzeźnie (podwórze p. Tobolskiego): 1697/1747/35

biurko sosnowe, bufet, kanapę, krowę ok. 9 letnią, pianino, 5 prosiaków, 1 żrebaka, parę półszorków, powózkę, sanie robocze, radio-aparat z głośnikiem, lustro, regał.

(—) Głowczewski, komornik Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie.

Przyjmuję

zamówienia na karpie wigilijne **Sass**
ul. Wolności 8 tel. 82

4- pokojowe komfortowe mieszkanie

remont przeprowadzony w najlepszym porządku zaraz do wynajęcia.

Pisemne zgłoszenia uprasza się kierować do adm. Głosu Wąbrzeskiego

Warsztat kuźnierski

wykonuje

wszelkie

prace tania, fachowo

— w najkrótszym czasie

Feliks Klimaszka

Mistrz kuźnierski

Wydzierżawie

dom i 4 morgi roli w Wąbrzeźnie.

Kuźmiński
Wronie

Ucznia

który ma chęć wyczerpie się stolarstwa przyjmie zaraz.

Antoni Lula
mistrz stolarski
Wąbrzeźno Pomorska 14

WILLA

przy głównym dworcu w Kowalewie po Stowarzyszeniu Zużytkowania Bydła (Viehverwertungsgesellschaft) i około 4 morgi ziemi (osada rentowa do sprzedania. Oferty należy składać do dnia 15. I. 34 r. Informacji udziela: **Brunon Gołuński** Zarządca masy upadłego, ściowej Stow. Zużytk. Bydła w Kowalewie - Pom.

Znana z taniości
i doborowego towaru

Drogerja Centralna

Kazimierza Stienss'a dawn. K. Głowacki

Wąbrzeźno - Rynek

poleca w wielkim wyborze praktyczne i tanie podarki gwiazdkowe

kasetki kosmetyczne, manicury, komplety do golenia, lustra, rozpylacze, puderniczki, oraz wszelką kosmetykę.

Wszelkie ozdoby i świece choinkowe — Korzenie do pierników i przyprawy do ciast. — Tanie

— — — najlepsze mydła toaletowe. — — —

Jeżeli chcesz mieć szczęśliwe
i wesołe święta kup

Los Państw. Loterji

w Kolekturze „Głosu Wąbrz.“

Ciągnięcie już 14 i 15 grudnia